

Sprawozdanie roczne
Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020
za lata 2014 - 2015

MINISTERSTWO ROZWOJU

Spis treści

1. IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA.....	4
2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 50 ust. 2 i art. 111 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	4
2.1. SYSTEM REALIZACJI POPW	4
2.2. ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO.....	6
3. WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	7
3.1 Przegląd wdrażania.....	7
3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	9
3.4. Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).....	10
4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	11
5. INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH (art. 19 ust. 2 i 4 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013)	12
6. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust.2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	13
a) Kwestie mające wpływ na wykonanie programu i podjęte działania	13
b) Ocena, czy postępy poczynione w zakresie celów pośrednich są wystarczające, aby zapewnić ich realizację, wskazanie wszelkich podjętych lub planowanych działań naprawczych (w stosownych przypadkach)	14
7. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	14
8. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	14
9. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH (art. 50 ust. 2 i 4 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), w przypadku gdy mające zastosowanie warunki wstępne nie zostały spełnione w momencie przyjmowania PO	14
10. POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h) i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	15
10.1. Duże projekty.....	15

10.2. Wspólne plany działania.....	16
11. SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, I ROZWIĄZANIA WDROŻONE, ABY ZAPEWNIĆ WŁĄCZENIE PUNKTU WIDZENIA PŁCI DO PROGRAMÓW OPERACYJNYCH I OPERACJI (art. 50 ust. 4 i art. 111 ust. 4 akapit drugi lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	16
12. ZAŁĄCZNIKI.....	18

1. IDENTYFIKACJA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA

CCI	2014PL16RFOP003
Nazwa programu	Polska Wschodnia 2014-2020
Wersja	1.3
Rok sprawozdawczy	2014 i 2015
Data zatwierdzenia sprawozdania przez Komitet Monitorujący	

2. PRZEGLĄD WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO (art. 50 ust. 2 i art. 111 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

2.1. SYSTEM REALIZACJI POPW

Dokumenty wdrożeniowe PO PW

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (POPW) został przyjęty przez Komisję Europejską (KE) 16.12.2014 r.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych przyjęto w całości dla wszystkich osi priorytetowych 31.03.2015 r. Następnie był dwukrotnie aktualizowany przede wszystkim ze względu na zatwierdzenie przez KM POPW kryteriów wyboru projektów (6.07.2015 r., 5.11.2015 r.).

Kryteria wyboru projektów w okresie sprawozdawczym zatwierdzono dla 9 z 10 działań POPW. Kryteria dla ostatniego z 10 działań zostały zatwierdzone w I kwartale 2016 r. W kryteriach dla działań 1.3. i 1.4 uwzględniono zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej (dotyczące zatrudnienia). W poddziałaniach 1.3.1. i 1.3.2 wprowadzono kryterium merytoryczne rozstrzygające, natomiast w działaniu 1.4. kryterium merytoryczne dotyczące stopy bezrobocia w powiecie, w którym realizowany jest projekt. Ponadto w poddziałaniu 1.3.2 wprowadzono kryterium merytoryczne rankingujące premiuje projekty angażujące MŚP z obszarów wiejskich oraz projekty realizowane na tego typu obszarach.

Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej:

- w ramach osi priorytetowej *I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia* POPW 2014-2020 z dnia 13.07.2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1007)
- w ramach osi priorytetowej *II Nowoczesna Infrastruktura Transportowa* POPW 2014-2020 z dnia 14.08.2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1263).

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w POPW 2014-2020 zatwierdzono 25.08.2015 r.

Dokumenty kluczowe dla realizacji POPW

Porozumienia Instytucji Zarządzającej z Instytucjami Pośredniczącymi POPW:

- Porozumienie w sprawie powierzenia realizacji POPW 2014-2020 w zakresie osi priorytetowych: *I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia* i *II Nowoczesna Infrastruktura Transportowa* pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju, a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (28.04.2015 r.);
- Porozumienie w sprawie powierzenia realizacji POPW 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej *III Ponadregionalna Infrastruktura Kolejowa* pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju, a Centrum Unijnych Projektów Transportowych (28.04.2015 r.);
- Porozumienie w sprawie powierzenia danych osobowych w związku z realizacją POPW 2014-2020 pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju, a Centrum Unijnych Projektów Transportowych (29.09.2015 r.) oraz pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju, a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości (13.10.2015 r.).

Instrukcje Wykonawcze Instytucji Pośredniczącej POPW 2014-2020 dla:

- **Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT)** - została zatwierdzona 30.04.2015 r. (zmodyfikowana w dniu 24.07.2015 r.)
- **Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)** - została zatwierdzona 12.08.2015 r. (zmodyfikowana w dniu 9.12.2015 r.)

System zarządzania i kontroli POPW - prace zakończono 26.08.2015 r. i przekazano do Instytucji Audytowej wraz z deklaracją gotowości wszystkich instytucji w systemie poddania się audytowi desygnacyjnemu, który rozpoczął się w dniu 1.10.2015 r. Zakończenie audytu w zakresie spełniania przez IZ POPW **kryteriów desygnacji** miało miejsce 21.12.2015 r. Desygnacji dla POPW udzielono 30.12.2015 r.

Podmioty pełniące funkcje doradczo-opiniodawcze

Komitet Monitorujący POPW 2014-2020 (KM POPW) został powołany Zarządzeniem nr 18 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 4 marca 2015 r.

W 2015 r. odbyły się 3 posiedzenia KM PO PW (9.03.2015 r., 29.05.2015 r., 19.10.2015 r.), na których przyjęto 18 uchwał. Dodatkowo przyjęto 6 uchwał w trybie obiegowym. Głównym tematem uchwał było zatwierdzenie metodyki i kryteriów wyboru projektów dla działań POPW. Przy KM POPW działają **dwie grupy robocze KM POPW**: ds. przedsiębiorczości (spotkania 5.05.2015 r. i 30.09.2015 r.) i ds. transportu (spotkania 4.05.2015 r. i 3.09.2015 r. Ich zadaniem jest opiniowanie projektów ww. uchwał.

Grupa Sterująca do spraw Polski Wschodniej została powołana Zarządzeniem nr 12 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w celu zapewnienia koordynacji i komplementarności wsparcia działań realizowanych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych na obszarze Polski Wschodniej w latach 2014 – 2020. Grupa stanowi także wsparcie dla prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Programowania i Wdrażania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

W 2015 r. odbyły się 2 posiedzenia oraz 2 spotkania warsztatowe Grupy. Dodatkowo, trzykrotnie podejmowano ustalenia w trybie obiegowym. Przedmiotem prac Grupy była przede wszystkim konsultacja kryteriów wyboru projektów dla działań i poddziałań POPW.

Inne działania niezbędne do pełnej realizacji POPW

Wypełnienie warunku ex ante 7.1 Transport. Prace nad przygotowaniem *Planu Transportowego POPW 2014-2020* wraz z listą projektów drogowych odbywały się zgodnie z harmonogramem. W grudniu 2015 r. zakończono przygotowanie projektu Planu i uruchomiono postępowanie ws. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Planuje się przekazanie dokumentu do KE na przełomie II i III kwartału 2016 r. (wcześniej niż jest to określone w POPW). Ma to zapewnić płatności okresowe dokonywane przez KE na rzecz projektów z działania 2.2. *Infrastruktura drogowa*.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). W ramach działania 2.1 *Zrównoważony transport miejski* obligatoryjnym warunkiem realizacji inwestycji jest ujęcie ich w stosownej Strategii ZIT, jako projektów komplementarnych do tych realizowanych w formule ZIT (ze środków RPO). Jest to podstawa identyfikacji projektów, zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. W okresie sprawozdawczym projekty Strategii ZIT 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej zostały przygotowane przez beneficjentów i podlegały procesowi opiniowania przez MR, zgodnie z art. 30 ww. ustawy.

2.2. ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO

W okresie sprawozdawczym dla POPW:

- zostały złożone 304 wnioski o dofinansowanie, z czego:
- zatwierdzono 3 wnioski o dofinansowanie (wartość € 1,11 mln EFRR, 0,06% alokacji)
- **podpisano 3 umowy o dofinansowanie** (wartość € 0,76 mln EFRR, 0,04% alokacji) oraz
- **zatwierdzono 1 wniosek o płatność** (wartość € 12,7 tys. EFRR)
- nie zostały zatwierdzone przez IC żadne deklaracje.

W 2015 r. ogłoszono **4 nabory** dla 4 z 7 działań POPW na łączną kwotę € 263,4 mln, co stanowi 13% alokacji POPW.

Zidentyfikowano 8 projektów w ramach III osi POPW (25.09.2015 r.)

Beneficjenci trzech projektów na które zostały podpisane umowy (w ramach osi IV POPW Pomoc Techniczna) należą do **sektora administracji publicznej** i są realizowane na terenie **całego kraju**.

W ramach POPW w okresie sprawozdawczym nie przewidziano stosowania **instrumentów inżynierii finansowej**.

3. WDRAŻANIE OSI PRIORYTETOWEJ (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

3.1 Przegląd wdrażania

NR IDENTYFIKACYJNY	Oś priorytetowa	Kluczowe informacje na temat wdrażania osi priorytetowej w odniesieniu do kluczowych zmian, znaczących problemów i działań podjętych w celu rozwiązania tych problemów
	<p>I oś priorytetowa Przedsiębiorcza Polska Wschodnia</p>	<p>W okresie sprawozdawczym prace koncentrowały się na przygotowaniu systemu realizacji i wdrażania POPW, stąd do 31.12.2015 r. w osi I nie zatwierdzono wniosków o dofinansowanie, nie podpisano umów, nie rozliczono wniosków o płatność, nie zostały zatwierdzone deklaracje przez IC.</p> <p>W 2015 r. przeprowadzono 3 nabory, łącznie na kwotę € 25,1 mln (3,5% alokacji na oś), w wyniku których złożono 301 wniosków o dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddziałanie 1.1.1: nabór wniosków: 30.10.2015 do 27.11.2015 r., alokacja na konkurs: EFRR: € 5,0 mln (8,3% alokacji na poddziałanie, co stanowi 83% alokacji przeznaczonej na pilotaż w ramach poddziałania). Złożono 5 wniosków o dofinansowanie (EFRR: € 8,0 mln, 160% alokacji na konkurs), z czego 3 wnioski zostały ocenione formalnie z wynikiem pozytywnym (EFRR: € 4,6 mln, 92% alokacji na konkurs). W I kwartale 2016 r. zostały podpisane dla nich umowy o dofinansowanie. • poddziałanie 1.3.1, nabór wniosków: 31.08.2015 r. do 30.10.2015 r., alokacja na konkurs: EFRR: € 18,9 mln (18,9% alokacji na poddziałanie). Złożono 82 wnioski o dofinansowanie (EFRR: € 71,2 mln, 377% alokacji na konkurs). Trwała ocena formalna. Do końca 2015 r. ocenę formalną przeszły 34 wnioski. • działanie 1.4, nabór wniosków dla I etapu działania: 20.10.2015 r. do 30.12.2015 r., alokacja na konkurs: EFRR: € 1,2 mln (0,8% alokacji na działanie). Złożono 214 wniosków o dofinansowanie (EFRR: € 3,5 mln, 292% alokacji na konkurs). Ocena formalna rozpoczęła się w 2016 r. <p>W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z wdrażaniem osi I.</p>
	<p>II oś priorytetowa Nowoczesna Infrastruktura</p>	<p>W okresie sprawozdawczym prace koncentrowały się na przygotowaniu systemu realizacji i wdrażania POPW, stąd do 31.12.2015 r. w osi II nie zatwierdzono wniosków o dofinansowanie, nie podpisano umów, nie rozliczono wniosków o płatność, nie zostały</p>

	<p>Transportowa</p>	<p>zatwierdzone deklaracje przez IC.</p> <p>W ramach osi II realizowane będą projekty: w trybie konkursowym (alokacja EFRR: € 476,0 mln) oraz pozakonkursowym (alokacja EFRR: € 440,1 mln).</p> <p>Działanie 2.1. (tryb pozakonkursowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> • trwał proces przygotowania projektów do realizacji przy równoczesnym przygotowywaniu projektów Strategii ZIT 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej; • IZ i IP POPW poddały ocenie fiski 14 podstawowych oraz 4 rezerwowych projektów komplementarnych do tych realizowanych w formule ZIT (ze środków RPO); • IP POPW wdrożyła system kwartalnego monitorowania stanu przygotowania do realizacji projektów, który ma zapewnić terminowe przygotowanie projektów i pełne wykorzystanie dostępnej alokacji na to działanie; • zorganizowano warsztaty z udziałem inicjatywy JASPERS dla beneficjentów nt. Niebieskiej Księgi 2015 – transport publiczny; • IZ POPW brała aktywny udział w opracowaniu dokumentu pn. <i>Zrównoważona intermodalna mobilność miejska, Postanowienia Umowy Partnerstwa, Dokument wykonawczy</i>, a następnie jego aktualizacji <p>Działanie 2.2 (tryb konkursowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowano warsztaty z udziałem inicjatywy JASPERS dla beneficjentów nt. Niebieskiej Księgi 2015 – infrastruktura drogowa; • rozpoczął się pierwszy nabór wniosków: 21.12.2015 r. – 31.03.2016 r., alokacja na konkurs: EFRR: € 237,5 mln (50% alokacji na działanie). Do końca 2015 r. nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie. <p>W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z wdrażaniem osi II.</p>
	<p>III oś priorytetowa Ponadregionalna Infrastruktura Kolejowa</p>	<p>W okresie sprawozdawczym prace koncentrowały się na przygotowaniu systemu realizacji i wdrażania POPW, stąd do 31.12.2015 r. w III osi nie zatwierdzono wniosków o dofinansowanie, nie podpisano umów, nie rozliczono wniosków o płatność, nie zostały zatwierdzone deklaracje przez IC.</p> <p>W ramach osi realizowane będą projekty w trybie pozakonkursowym (alokacja EFRR: 330,4 mln).</p> <p>Działanie 3.1:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • w 2015 r. beneficjent opracował fiszki dla 8 projektów planowanych do realizacji i przekazał do IZ POPW w III kwartale 2015 r. oraz złożył do IP deklaracje o przygotowaniu projektów do realizacji; • w 2015 r. 8 projektów zostało zidentyfikowanych zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. <i>o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.</i>; • wartość wydatków kwalifikowalnych zidentyfikowanych projektów wynosiła € 296,1 mln, w tym kwota dofinansowania UE to € 251,7 mln (76,2% alokacji); • IZ opracowała i IP POPW wdrożyła system monitorowania (miesięczny i kwartalny), który ma zapewnić terminowe przygotowanie projektów i pełne wykorzystanie dostępnej alokacji na to działanie. Na jego podstawie IZ/IP wydawały zalecenia i monitorowały ich realizację; • odbywały się spotkania IZ i IP POPW oraz IP i beneficjenta celem omówienia występujących ryzyk; • przedstawiciele IZ i IP POPW uczestniczyli w spotkaniach z KE (Task Force) oraz z inicjatywą Jaspers w procesie przygotowania do realizacji dużego projektu. <p>W okresie sprawozdawczym pojawiły się opóźnienia w procesie przygotowania projektów do realizacji. IZ i IP POPW, oprócz działań wynikających z systemu monitorowania, aktywnie współpracowały w celu zapewnienia realizacji wskaźników ram wykonania.</p>
	IV oś priorytetowa Pomoc Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • w okresie sprawozdawczym zostały złożone i zatwierdzone 3 wnioski o dofinansowanie (wartość € 1,1 mln EFRR) , podpisane 3 umowy (wartość € 0,76 mln EFRR) oraz rozliczony 1 wniosek o płatność (wartość € 0,012 mln EFRR); • projekty są realizowane na terenie całego kraju a ich beneficjentami są jednostki administracji rządowej.

3.2 Wspólne wskaźniki i wskaźniki specyficzne dla programu (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Tabela 1. Wskaźniki rezultatu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej i celu szczegółowego) – Załącznik 1

Tabela 3A. Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej, priorytetu inwestycyjnego, z podziałem na kategorie regionu dla EFRR – Załącznik 2

Tabela 3B. W odniesieniu do wybranych wspólnych wskaźników produktu dla wsparcia z EFRR w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” związanego z inwestycjami produkcyjnymi — liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w ramach programu operacyjnego – Załącznik 3

3.4. Dane finansowe (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Tabela 6. Informacje finansowe na poziomie osi priorytetowej i programu określone w tabeli 1 załącznika II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 – Załącznik 4

Tabela 7. Kumulatywny podział danych finansowych według kombinacji kategorii interwencji dla EFRR, EFS i Funduszu Spójności (art. 112 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013) – Załącznik 5

Tabela 8. Wykorzystanie finansowania krzyżowego – Załącznik 6

4. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI (art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

Ze względu na to, że lata 2014 i 2015 koncentrowały się na przygotowaniu systemu realizacji i wdrażania POPW, Instytucja Zarządzająca nie realizowała w tym okresie badań ewaluacyjnych, z wyjątkiem ewaluacji ex-ante POPW.

W październiku 2015 r. zostały zakończone prace nad *Planem ewaluacji POPW*, co jest spełnieniem obowiązku wynikającego z art. 56 i art. 114 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.

Plan określa strategię procesu ewaluacji POPW, formułując główne cele oraz sposoby organizacji i realizacji badań. Szczególną uwagę poświęcono mechanizmom zapewnienia wysokiej jakości badań oraz wykorzystywania ich wyników we wdrażaniu Programu. Integralną część *Planu* stanowi lista badań przewidzianych do realizacji wraz z ich harmonogramem. *Plan* będzie podlegał systematycznym przeglądom i - jeśli okaże się to zasadne w toku wdrażania POPW i realizacji działań ewaluacyjnych – będzie odpowiednio aktualizowany.

Plan ewaluacji POPW zakłada realizację 19 badań dotyczących zarówno perspektywy 2007-2013 (ex post), jak i 2014-2020. Opracowano kartę każdego badania zawierającą: uzasadnienie, opis celu i zakresu ewaluacji, propozycje kryteriów i pytań badawczych, zarys minimalnej metodologii, wskazanie źródeł danych, orientacyjny termin realizacji i koszt badania. W *Planie* zostały uwzględnione wszystkie badania obligatoryjne wynikające z wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie Planów Ewaluacji oraz wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. Wśród ww. badań znajdują się dwa wynikające z ustaleń negocjacyjnych z Komisją Europejską nad zapisami PO PW 2014-2020. Jedno z nich dot. ewaluacji projektu pilotażowego *Platformy startowej dla nowych pomysłów*, która ma na celu ocenę efektywności i skuteczności założonego modelu realizacji interwencji. Jego wyniki zostaną przekazane Komisji Europejskiej we wrześniu 2017 r. Drugie dot. *oceny możliwości zastosowania instrumentów finansowych w POPW* będzie uwzględniać kwestie zasadności i adekwatności zastosowania bezzwrotnej formy wsparcia w przypadku projektów wybranych w postępowaniach konkursowych w ramach I osi priorytetowej POPW. Jego wyniki będą znane w I kwartale 2017 r.

W okresie sprawozdawczym, IZ PO PW uczestniczyła w realizacji badania *Wpływ funduszy europejskich perspektywy finansowej 2007-2013 na rozwój społeczno-gospodarczy Polski Wschodniej*. Najważniejsze wnioski z badania to:

- W latach 2006-2014 makroregion odrobił ok. 1/5 dystansu rozwojowego w stosunku do krajów UE-28 (PKB per capita w makroregionie w 2006 r. wyniosło 37% ,a w 2014 r. 48% średniej unijnej). Aż ok. 50% zmiany PKB per capita w tych latach można przypisać programom finansowanym z polityki spójności, a więc dwukrotnie więcej niż w całej Polsce. Oznacza to, że środki te miały kluczowe znaczenie dla realizacji celów rozwojowych Polski Wschodniej,
- Na poziomie lokalnym pozytywna zmiana społeczno-gospodarcza jest silniejsza w jednostkach, w których w przeliczeniu na mieszkańca dofinansowanie ze środków europejskich było największe, tj. w miastach wojewódzkich i ich obszarach funkcjonalnych, do czego przyczyniła się interwencja w ramach PO RPW,

- Środki przeznaczone na innowacyjność i konkurencyjność miały pozytywny wkład w oddziaływanie całego wsparcia ze środków europejskich, a szczególnie na poziomie mikroekonomicznym (poprawa sytuacji finansowej, wzrost poziomu inwestycji i mocy produkcyjnych, rozpoczęcie działalności eksportowej i zdobywanie nowych rynków przez beneficjentów). Miały natomiast ograniczony wpływ na tendencje makroekonomiczne dotyczące konkurencyjności i innowacyjności makroregionu,
- Nastąpiła poprawa dostępności w ruchu drogowym oraz transportu publicznego, co również w większym stopniu dotyczyło stolic województw niż terenów peryferyjnych i również było zbieżne z zakresem wsparcia z PO RPW,
- Środki europejskie miały kluczowe znaczenie dla pozytywnych zmian na rynku pracy na poziomie województw (wzrost stopy zatrudnienia, spadek stopy bezrobocia), ale nie było takiego wpływu na poziomie lokalnym,
- Mimo szeregu pozytywnych zmian, nadal województwa Polski Wschodniej należą do grupy najmniej konkurencyjnych i innowacyjnych w Polsce i w UE-28, a najważniejszym czynnikiem decydującym o ich niskim poziomie rozwoju jest niska wydajność pracy.

W związku z powyższym, konieczne jest kontynuowanie skoncentrowanego wsparcia dla Polski Wschodniej, co znalazło odzwierciedlenie w POPW na lata 2014-2020 oraz zagwarantowanie preferencyjnego wsparcia po 2020 r. również dla innych województw tracących pozycję względem kraju. Takie działania będą wymagały poszerzenia horyzontu czasowego dokumentów strategicznych oraz wyboru najbardziej efektywnych formy wsparcia. Będzie można je zaproponować po zweryfikowaniu wpływu na makroregion szeregu instrumentów obecnie zastosowanych w PO PW i innych programach operacyjnych na lata 2014-2020. Planując dalsze wsparcie należy uwzględnić możliwości finansowania działań rozwojowych przez samorządy biorąc pod uwagę ewentualne ryzyko znacznego zmniejszenia ilości środków unijnych dostępnych dla regionów po 2020 r., wyzwania związane z negatywnymi trendami demograficznymi, ograniczeniem migracji zagranicznych, wydłużeniem aktywności zawodowej osób starszych (poprzez działania prozdrowotne i prozatrudnieniowe), zapewnieniem dostępu do rynku pracy i usług publicznych (poprzez rozwój transportu publicznego także poza obszarami funkcjonalnymi miast) oraz ukierunkować interwencję na tworzenie i utrzymanie trwałych miejsc pracy.

5. INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH (art. 19 ust. 2 i 4 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013)

NIE DOTYCZY POPW 2014-2020

6. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA (art. 50 ust.2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

a) Kwestie mające wpływ na wykonanie programu i podjęte działania

1. Mając na uwadze, że dalsza realizacja po 2018 r. działania 1.1. będzie zależeć od wyników ewaluacji pilotażu poddziałania 1.1.1 *Platformy startowe dla nowych pomysłów*, IZ zaplanowała prowadzenie monitoringu projektów w ramach ww. pilotażu. Monitoring będzie polegał na zbieraniu przez IP niezbędnych danych od beneficjentów, które będą mogły zostać wykorzystane na rzecz śledzenia postępu w realizacji projektów oraz realizacji ewaluacji on-going i ex-post . Dodatkowo na poziomie IP uruchomiony będzie system kontrolingu obejmujący wsparcie doradczo-szkoleniowe dla animatorów platform startowych oraz działania korygujące i zaradcze we współpracy z zewnętrznymi ekspertami od systemów akceleracji.
2. W osi II warunkiem uzyskania płatności okresowych dokonywanych przez KE na rzecz priorytetu 7b w ramach działania 2.2. jest przygotowanie Planu Transportowego POPW 2014-2020 wraz z listą projektów drogowych (warunek ex-ante POPW). W okresie sprawozdawczym prace nad opracowaniem ww. dokumentu odbywały się zgodnie z harmonogramem. Zakończenie prac i przekazanie dokumentu do KE planowane jest na przełomie II i III kwartału 2016 r. (wcześniej niż jest to określone w POPW).
3. W osi II uruchomienie kontraktacji w działaniu 2.1. uzależnione jest od zatwierdzenia (wydania pozytywnej opinii przez Ministerstwo Rozwoju) Strategii ZIT, co jest również podstawą identyfikacji projektów komplementarnych, zgodnie z art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Projekty Strategii ZIT dla 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej zostały przygotowane przez beneficjentów i w okresie sprawozdawczym podlegały procesowi opiniowania, zgodnie z art. 30 ww. ustawy. Zgodnie z planem, opiniowanie powinno się zakończyć w I kwartale 2016 r.

Na terminowość przygotowania fiszek projektów komplementarnych ujętych w Strategiach ZIT 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej miała wpływ zmiana obowiązującego dokumentu pn. *Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e)*, *Postanowienia Umowy Partnerstwa, Dokument wykonawczy*, będąca wspólną interpretacją KE i Polski . Aktualizacja ww. dokumentu wiązała się z koniecznością ponownej analizy (w niektórych przypadkach także rewizji) zakładanego zakresu wsparcia w ramach planowanych do realizacji w POPW przedsięwzięć dotyczących transportu miejskiego. Powyższa zmiana spowolniła proces przygotowania dokumentacji projektowej oraz opiniowania Strategii ZIT, a w konsekwencji opóźniła proces identyfikacji projektów komplementarnych w POPW.

4. W 2015 r. w osi III w większości projektów zidentyfikowano opóźnienia w procesie przygotowania projektów wynoszące od 3 do 7 miesięcy. Opóźnienia pojawiły się przy realizacji studiów wykonalności na etapie analiz technicznych i analiz środowiskowych i miały negatywny wpływ na rozpoczęcie procedur związanych z uzyskiwaniem decyzji środowiskowej. Ma to bezpośredni wpływ na terminy składania wniosków o dofinansowanie. Beneficjent jako główną przyczynę

podaje niską jakość dokumentów otrzymywanych od wykonawców studiów wykonalności, co skutkuje koniecznością wielokrotnych odbiorów kolejnych wersji dokumentów. Opracowano i wprowadzono system raportów miesięcznych i kwartalnych w oparciu o dane, przedkładane przez beneficjenta. Ww. raporty zawierają informacje dotyczące postępu prac nad projektami, analizę ryzyk. Monitoring pozwolił ustalić jakie etapy generują opóźnienia i wydać zalecenia co do działań naprawczych i mitygujących.

b) Ocena, czy postępy poczynione w zakresie celów pośrednich są wystarczające, aby zapewnić ich realizację, wskazanie wszelkich podjętych lub planowanych działań naprawczych (w stosownych przypadkach)

W okresie sprawozdawczym w celu monitorowania realizacji wskaźników z ram wykonania określonych dla POPW, zdefiniowano cele roczne na lata 2016-2017 uwzględniając nabory wniosków o dofinansowanie, kwoty alokacji przeznaczanych do zakontraktowania w ramach naborów oraz czas realizacji projektów. Analogiczne parametry zostały uwzględnione dla projektów wyłanianych w trybie pozakonkursowym. Określenie celów rocznych wskaźników ram wykonania i ich monitorowanie w cyklu kwartalnym umożliwi reagowanie przez IZ i IP na zjawiska, które mogą mieć wpływ na poziom realizacji w roku 2018 i 2023 w celu zapewnienia wykorzystania rezerwy wykonania w ramach POPW.

W okresie sprawozdawczym dostępne informacje wskazywały, że cele pośrednie ram wykonania na rok 2018 dla wszystkich wskaźników zostaną zrealizowane. Wszystkie zaplanowane na 2015 r. nabory zostały wszczęte zgodnie z założeniami, które uwzględniono w metodologii szacowania realizacji wskaźników ram wykonania. Szczególnej uwagi wymaga wskaźnik finansowy III osi priorytetowej, którego realizacja w dużej mierze zależy od momentu rozpoczęcia realizacji rzeczowej 8 zidentyfikowanych projektów kolejowych. W związku z tym prowadzony jest cykliczny monitoring stanu przygotowania projektów.

7. STRESZCZENIE PODAWANE DO WIADOMOŚCI PUBLICZNEJ (art. 50 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

W ZAŁĄCZNIKU

8. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (art. 46 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

NIE DOTYCZY POPW 2014-2020

9. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH (art. 50 ust. 2 i 4 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), w przypadku gdy mające zastosowanie warunki wstępne nie zostały spełnione w momencie przyjmowania PO

NIE DOTYCZY w tym okresie sprawozdawczym

10. POSTĘPY W PRZYGOTOWANIU I WDRAŻANIE DUŻYCH PROJEKTÓW I WSPÓLNYCH PLANÓW DZIAŁANIA (art. 101 lit. h) i art. 111 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

10.1. Duże projekty

Tabela 12. Duże projekty – Załącznik 7.

W POPW zidentyfikowano jeden duży projekt – *Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją.*

W okresie sprawozdawczym na etapie przygotowania dokumentacji przedprojektowej zidentyfikowano opóźnienia. Wyniknęły one z późniejszego rozstrzygnięcia przetargu i podpisania umowy z wykonawcą studium wykonalności, a także niską jakością opracowań w ramach prac nad studium wykonalności przedkładanych do odbioru beneficjentowi.

Beneficjent podjął następujące środki zaradcze:

- cykliczne spotkania konsultacyjne z wykonawcą studium wykonalności,
- zastosowanie przetargu 2-stopniowego (ograniczonego z preselekcją),
- przygotowywanie programu funkcjonalno - użytkowego równolegle do innych prac prowadzonych w ramach studium wykonalności,
- weryfikacja procedur wewnętrznych (w zakresie oceny i odbioru dokumentacji) po rekomendacji IZ POPW.

IP POPW zastosowała następujące środki:

- cykliczne spotkania z beneficjentem w celu omówienia postępów prac oraz pojawiających się problemów i podjętych w związku z tym działań naprawczych i zaradczych,
- wsparcie beneficjenta w celu zapewnienia wydatkowania przyznanych środków pozwalających na realizację celu pośredniego (certyfikacja 55,3 mln EUR do końca 2018 r.)

Natomiast IZ POPW:

- prowadziła cykliczny monitoring realizacji prac przygotowawczych, wykorzystując mechanizm raportowania kwartalnego i miesięcznego przez IP POPW,
- organizuje spotkania z IP POPW, bierze również udział w spotkaniach beneficjenta i inicjatywy Jaspers,
- Zapewnia pomoc i wsparcie beneficjenta w procesie realizacji projektów.

IZ POPW nie przewiduje w chwili obecnej wprowadzania zmian w wykazie dużych projektów POPW.

10.2. Wspólne plany działania

NIE DOTYCZY POPW 2014-2020

11. SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, I ROZWIĄZANIA WDROŻONE, ABY ZAPEWNIĆ WŁĄCZENIE PUNKTU WIDZENIA PŁCI DO PROGRAMÓW OPERACYJNYCH I OPERACJI (art. 50 ust. 4 i art. 111 ust. 4 akapit drugi lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

W okresie sprawozdawczym zapewniono realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn zgodnie z przyjętą *Agendą działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020* (dokument jest spełnieniem ogólnego warunku ex-ante) oraz z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnośprawnosćiami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

W POPW wprowadzono odpowiednie zapisy zapewniające realizację Programu zgodnie z tymi zasadami. Wprowadzono kryteria wyboru projektów dotyczące realizacji ww. zasad. Wymaga się zawarcia uzasadnienia co do sposobu spełnienia tych zasad. Ponadto istnieje konieczność zawarcia przez beneficjenta informacji we wniosku czy produkty projektu będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Zapewniono monitorowanie zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn poprzez wykorzystanie systemu SL2014.

Zaplanowano realizację ewaluacji wdrażania zasad horyzontalnych, w tym zasad promowania równości kobiet i mężczyzn i niedyskryminacji w 2017 r. Badanie ma ocenić realizację ww. zasad na etapie programowania i wdrażania POPW oraz uwzględni kwestię stworzenia narzędzi monitorowania realizacji ww. zasad na potrzeby sprawozdawczości.

W 2015 r. pracownicy IZ i IP przeszli szkolenia w zakresie skuteczniejszego wdrażania ww. zasad na poziomie programowania i realizacji projektów, w tym także w zorganizowanym forum *Fundusze Europejskie bez barier - (p)dostęp dla wszystkich* w grudniu 2015 r. Na Forum omówiono kwestie dostępności korzystania z funduszy UE dla osób z niepełnosprawnościami (w gronie ekspertów i przy bezpośrednim udziale osób z niepełnosprawnościami). Wnioski i wypracowane rozwiązania znajdują zastosowanie w działaniach podejmowanych przez IZ i IP POPW.

Przedstawiciele IZ zostali członkami grup roboczych: *ds. równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych dla funduszy unijnych 2014-2020* oraz *ds. równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

W procesie powoływania członków i zastępców członków KM POPW była przestrzegana zasada równości szans kobiet i mężczyzn. Członkami Komitetu Monitorującego POPW zostali *przedstawiciele Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych* oraz *Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania*, którzy uczestniczyli we wszystkich posiedzeniach KM POPW w 2015 r. Wszystkie

spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów Programu organizowane były z zapewnieniem zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa POPW www.polskawschodnia.gov.pl, spełnia wszystkie wymogi dotyczące dostępu dla osób z niepełnosprawnościami wynikających z *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych*.

12. ZAŁĄCZNIKI

1. Tabela 1. Wskaźniki rezultatu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej i celu szczegółowego); ma zastosowanie także do osi priorytetowej „Pomoc techniczna”
2. Tabela 3A. Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej, priorytetu inwestycyjnego, z podziałem na kategorie regionu dla EFRR; ma zastosowanie także do osi priorytetowych „Pomoc techniczna”)
3. Tabela 3B. W odniesieniu do wybranych wspólnych wskaźników produktu dla wsparcia z EFRR w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” związanego z inwestycjami produkcyjnymi — liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w ramach programu operacyjnego
4. Tabela 6. Informacje finansowe na poziomie osi priorytetowej i programu określone w tabeli 1 załącznika II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 [wzór przekazywania danych finansowych]
5. Tabela 7. Kumulatywny podział danych finansowych według kombinacji kategorii interwencji dla EFRR, EFS i Funduszu Spójności (art. 112 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1304/2013), (jak określono w tabeli 2 załącznika II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1011/2014 [wzór do celów przedkładania danych finansowych])
6. Tabela 8. Wykorzystanie finansowania krzyżowego (dotyczy wszystkich PO, w których może występować finansowanie krzyżowe).
7. Tabela 12. Duże projekty
8. Streszczenie Sprawozdania POPW 2014-2020 za rok 2014-2015